

po obshhestvennym naukam; 2002, №3. Serija: «Politologija»). – S.61–71.

6. Gromovenko V. V. Osoblyvosti slovtvorennja neologizmiv v ukrai'ns'komu politychnomu dyskursi / V. V. Gromovenko // Visnyk Dnipropetrovs'kogo universytetu. Serija «Movoznavstvo». – 2016. – №11. – Vyp.22. – S.37–42.

7. Dem'jankov V. Z. Politicheskij diskurs kak predmet politologicheskoi filologii / V. Z. Dem'jankov // Politicheskij diskurs: istorija i sovremennye issledovanija. Sbornik nauchnyh trudov. – M., 2002. – 184 s. – (Politicheskaja nauka / RAN. Institut nauchnoj informacii po obshhestvennym naukam; 2002, №3. Serija: «Politologija»). – S.20–32.

8. Karp'jak O. Vata z ukropom: mova politychnykh memiv [Elektronnyj resurs] / O. Karp'jak // BBC Ukrai'na. – 8.08.2014. – Rezhym dostupu: http://www.bbc.co.uk/ukrainian/entertainment/2014/08/140807_new_words_ko

9. Kacuba N. 21 revolucionnyj neologizm [Elektronnyj resurs] / N. Kacuba // – Avtorskij vzgljad. Lampa. – 8.09.2014. – Rezhim dostupa: <http://lampa.today/politika/21-ukrainskij-revoljucionnyj-neologizm/>

10. Kondratenko N. V. Ukrai'ns'kyj politychnyj dyskurs: tekstualizacija real'nosti: monografija / N. V. Kondratenko. – Odesa: Chornomor'ja, 2007. – 156 s.

11. Kotelova N. Z. Lingvisticheskij jenciklopedicheskij slovar' / N. Z. Kotelova. – M.: SJe, 1990. – 331 s.

12. Masenko L. T. Mova i suspil'stvo: Postkolonial. vymir / L. T. Masenko. – K.: Vyd. dim «Kyjevo–Mogyljans'ka akad.»; Vseukr. t–vo «Prosvita» im. Tarasa Shevchenka, 2004. – 163 s.

13. Min'jar–Beloručeva A. K probleme sozdanija politicheskikh neologizmiv [Elektronnyj resurs] / A. Min'jar–Beloručeva // Serija «Lingvistika». – Vestnik JuUrGU. – 2012. – Vyp.15. – №25. – S.32–37.

14. Nagorna L. B. Polityčna mova i movna polityka: diapazon možlyvostej politychnoi' lingvistyky / L. B. Nagorna / NAN Ukrai'ny; Instytut politychnykh i etnonacional'nyh doslidžen'. – K.: Svitogljad, 2005. – 316 s.

15. Novitnja polityčna leksyka (neologizmy. Okazionalizmy ta inshi novotvory) / [I. Ja. Vdovychyn, L. Ja. Ugryn, G. V. Shypunov ta in.]; zag. red. Homy N. M. – L'viv: «Novyj Svit–2000», 2015. – 492 s.

16. Rekomendacii' Komitetu ministriv Rady Jevropy №97 (20) pro «movu nenavysti». – Rezhym dostupu: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_093

17. Styshov O. A. Ukrai'ns'ka leksyka kincja XX stolittja (na materialy movy zasobiv masovoi' informacii): monografija / O. A. Styshov. – K.: Vyd. Centr KNUU, 2003. – 388 s.

18. Suchasna polityčna leksyka: navch. encykloped. slovnyk–dovidnyk / [I. Ja. Vdovychyn, L. Ja. Ugryn, G. V. Shypunov ta in.]; za nauk. red. Homy N. M. – L'viv: «Novyj Svit–2000», 2015. – 395 s.

Soloviova A. S., PhD in Political Science,
docent of Political Science Department,
Black Sea National University of Petro Mohyla
(Ukraine, Mykolajiv), soloan2003@gmail.com

Specifics of modern Ukrainian political discourse in the context of the need to strengthen national security

The article presents an attempt to consider the concept of «political discourse» and the specificity of socio-political neologisms, which is especially relevant in the context of the need to strengthen national security.

The author defined the specifics of considering the concept of «political discourse» in the national science and its features. Also in the paper the specificity of the appearance of neologisms in the Ukrainian political vocabulary in 2013–2016 is revealed. A short classification of political neologisms is developed. The main content of the hate speech in the national and European discourse is defined. The author has identified the main trends of countering hate speech, so ones in the long run, together with other measures, may allow strengthening of national security.

Structural–functional, dialectical, and synergetic approaches are theoretical and methodological basis of the research.

The study revealed that neologisms in the political language arise because of some political or social changes and crises; as a reaction to political course, reforms, that are not supported by the part of society.

Keywords: political discourse; neologism; political language; political communication; hate speech.

* * *

УДК 329.8/329.11

Філатов Б.,
кандидат юридичних наук, член політичної ради
політичної партії «Українське об'єднання патріотів»
м. Дніпро (Україна, Дніпро), bfilatow@i.ua

ПАРТІЙНІ СТРАТЕГІЇ СУЧАСНИХ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИЛ: ВІДОБРАЖЕННЯ В ІНСТИТУЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ

Розглянуті засади стратегічних рішень у партійному менеджменті патріотичного сегменту сучасних демократичних країн. Вивчено технологічні та емотивно–ціннісні засади вироблення стратегій та їх співвіднесення із політичними результатами. Надано увагу спробам впровадження зарубіжного досвіду партійного менеджменту в сучасній Україні в умовах розбудови парламентсько–президентської республіки. Виявлені особливості партійних стратегій патріотичних політичних сил у контексті їх інституційних трансформацій та зростання політичного капіталу. Визначені відмінності партійних стратегій патріотичних політичних сил від решти політичних організацій і структур у сучасному світі і Україні. Означено чинники реалізації успішної партійної стратегії. Серед яких визначено такі вагомні чинники як внутрішня єдність і демократичні засади функціонування патріотичних політичних сил. Робиться висновок щодо стратегічних рекомендацій політичних партій, що можуть відповідати національним інтересам і виступати чинником масштабних політичних перетворень у найближчому майбутньому.

Ключові слова: партійна стратегія, партійний менеджмент, патріотичні партії, громадянське суспільство, політичні маніпуляції, політична консолідація.

Політичні перетворення в інституційному секторі сучасних демократій є рушійними силами подальшої еволюції демократичної політичної системи в цілому. Погляди сучасних науковців на співвідношення участі політичних сил у формуванні дієвої та інтегрованої політичної структури, здатної ефективно відповісти на виклики кризового оточення, ставляться під сумнів через банкрутство доктринальних обґрунтувань партійно–політичного життя та тріумф маргінальних політичних сил у багатьох країнах. Партійний менеджмент у сучасних демократичних країнах виступає не лише знаряддям адекватного операційного керування діями та використання політичних ресурсів. Сьгодні політичні партії змушені мати розгалужену систему фандрайзінгу з метою забезпечення коштами та підтримки своєї діяльності на тривалу перспективу. Суперництво політичних партій за постіндустріальної доби вже давно перейшло із сфери змагання за політичну владу у віртуальний світ маніпуляцій та медійного представництва. За таких умов стратегія дій політичних партій позбавляється колишньої однозначності та набуває розгалуженості, залежно від кон'юнктури вона стає ситуативною. Інституційна мімікрія (набуття окремими політичними інститутами рис та ознак інших, перетворення партій на громадські рухи і мережі, і навпаки) інституалізація невідомих відносно локальних угруповань на потужні формальні політичні сили, призводить до думки про необхідність гнучкості у сучасному партійному менеджменті. В умовах прогресуючого розвитку медіакратії зацікавити виборця лише однією інституційною формою або апеляцією до застарілих доктринальних положень майже неможливо. Отже, партійна стратегія має бути спрямована на постійне оновлення бренду та його просування у конкурентних умовах. Однак, слід розуміти, що політичні відносини лише у метафоричному розумінні засвоюють досвід економічної сфери. Тому результатом стратегії сучасних політичних сил має бути не лише, і не стільки медіарепрезентація,

але й набуття конкретного політичного статусу в організаційно-владному вимірі.

Патріотичні політичні сили в усьому світі становлять динамічний сегмент політичної діяльності. Їх партійні стратегії надають змогу побачити як можна мобілізувати політичну участь за порівняно короткий термін і в умовах несприятливого медіа середовища, вдало використати кризові моменти. Залишається відкритим питання прозорості стратегій патріотичних політичних сил і відповідності програмних положень їх справжнім цілям.

До розробки проблем партійного менеджменту долучилися такі вітчизняні вчені, як К. А. Квітка [4], аналітики Центру Розумкова [5], О. Фісун [6], Т. Плахтій [8; 9], С. Дацюк [2]. Ними були розглянуті стратегія та аналіз ефективності електоральної комунікації, партійна система України до і після Майдану, партійна система України після парламентських виборів, концепція і стратегія реструктуризації політичних партій, стратегія організаційного розвитку українських політичних партій другого ешелону, найгірші та найкращі партійні програми тощо. Однак, потребує окремого розгляду партійна стратегія у патріотичній перспективі.

Метою статті є виявлення особливостей партійних стратегій патріотичних політичних сил у контексті їх інституційних трансформацій та зростання політичного капіталу. Завданням статті є виявлення відмінностей партійних стратегій патріотичних політичних сил від решти політичних організацій і структур у сучасному світі й Україні.

Сучасні партії демократичного суспільства активно розвиваються шляхом розбудови внутрішньопартійної демократії. В умовах вільної політичної конкуренції, прозорих відносин між державою і громадянським суспільством, політичні партії можуть повернути прибічників лише шляхом переконування та апеляції до конкретних потреб і вимог громадян. Однією з таких базових потреб є участь у процесах прийняття рішень. Політична діяльність надає для цього широкі можливості. Вироблення стратегій патріотичних політичних сил, пов'язано із залученням нових членів, які отримують певну частку відповідальності за управління партійними структурами. Як вказують українські науковці Б. Батюк та О. Батюк, «партисипативний менеджмент – це один із сучасних методів менеджменту, що передбачає його демократизацію, участь найманих працівників в управлінні виробництвом. Спочатку партисипативний менеджмент пов'язували виключно із запровадженням нових методів мотивації праці. Проте нині його розглядають як ефективний засіб використання потенціалу людських ресурсів організації та його розвитку» [1, с. 4].

Практики соціального партнерства в західному суспільстві роблять звичною співпрацю між представниками різних соціальних верств, рівня доходів та культурної ідентичності. Невимушена соціальна взаємодія є підґрунтям для зваженого і раціонального рішення щодо політичної участі. Вироблення якісних та конкурентоздатних партійних стратегій патріотичних політичних сил не може не враховувати рівень розвитку партійного лідерства. Він щільно пов'язаний із практиками соціальних інтеракцій на

дополітичному рівні. На думку вітчизняних фахівців, «розрізняють три ступені участі: висування пропозицій, вироблення альтернативи, вибір остаточного рішення. Висування пропозицій не потребує внесення значних змін у традиційну організацію і може здійснюватися керівником. Вироблення альтернативи передбачає створення в організації тимчасових або постійних комітетів і комісій, яким доручається виконувати цю роботу. Прикладами таких утворень є конфліктні комісії на підприємствах, комітети з набору кадрів у робочі групи на американських фірмах, гуртки щодо якості в японських організаціях» [1, с. 5].

Вироблення стратегій діяльності політичних партій пов'язане не лише із соціальним досвідом учасників політичної діяльності, але також із місією партій у конкретному суспільстві. У сучасних демократичних країнах партії виступають елементом системи представництва соціальних інтересів на політичному рівні. Тому метою цих політичних сил є покращення життєвих стандартів окремих груп населення або зміни їх становища у суспільстві. Однак, досвід окремих країн світу засвідчує, що у концептуальних документах політичних партій можуть міститися далекосяжні цілі, які ототожнюються із рівнем розвитку держави і суспільства в цілому. Як вказує приклад сучасної Туреччини, правляча політична сила («Партія справедливості і розвитку») може повністю ототожнювати себе із державою. Це, з одного боку, свідчить не лише про специфічно високий рівень електоральної підтримки, але також про авторитарні практики у громадсько-політичному житті. На думку О. Чубрикової, «розділ стратегії «Цілі 2023», присвячений зовнішній політиці, розміщений під назвою «Країна-лідер». Презентуючи програму, турецький прем'єр-міністр Р. Ердоган задекларував головну зовнішньополітичну мету – зробити Туреччину однією з країн-лідерів ХХІ ст. Засобом досягнення цього він бачить реалізацію багатовекторної та багаторівневої зовнішньої політики, ґрунтованої на історичному досвіді, культурному багатстві та геостратегічному положенні Туреччини» [10, с. 28].

Стратегічні зовнішньополітичні завдання закладені у діяльність партій не відбивають загальносвітової тенденції. Вони можуть свідчити про бажання патріотичних сил підкреслити свою значущість та вплив й одночасно формулювати постійний меседж для своїх потенційних прибічників, який не буде надавати можливостей для сумніву, що та чи інша політична сила має масштабні та далекосяжні завдання. На цій основі наявність зовнішньополітичних компонентів у програмах і формальних документах окремих політичних сил може тлумачитися як демонстраційна діяльність, спрямована на здобуття електоральної підтримки. Як вказує О. Чубрикова, глава турецького уряду сигналізував про продовження імплементації, запровадженої 2002 р., концептуальної основи турецької зовнішньої політики – «стратегічної глибини». Аналіз програми «Цілі 2023» свідчить, що значна її частина приділена не лише традиційним функціонально-географічним напрямам зовнішньої політики, а й методам її реалізації [10, с. 28].

Концептуальні засади зовнішньої політики та зовнішні стратегічні завдання політичних партій можуть

свідчити і про бажання партійних лідерів уникнути опрацювання складних питань соціально-економічного розвитку, соціальних стандартів та прогресу окремих верств населення і країни в цілому. Зовнішньополітична «стратегічна риторика» може також замінювати ідеологічні постулати. Вони могли б бути маркерами політичної сили у відповідній частині політичного спектру. У цілому, в умовах сталої демократії, надмірна увага зовнішньополітичним цілям на протигагу внутрішньополітичній ситуації не може позитивно вплинути на укріплення позицій певних політичних партій. Як вважає О. Чубрикова, «у «Політичному баченні 2023» підтверджена основна мета ПСР – зробити Туреччину одним з найважливіших гравців у глобальному вимірі, ключовою державою регіону, що працює заради встановлення миру і стабільності. Заявлена чітка амбіція щодо ролі Туреччини у процесі формування нового світового порядку, реструктуризації ООН та глобальної економічної системи» [10, с. 29].

Стратегічні засади державницьких та народних консервативних партій, які умовно можна об'єднувати під назвою «патріотичні», можуть містити орієнтири для діяльності партії у найближчому майбутньому щодо досягнення ними певного статусу і стану у політичній і державно-владній системі. Попри декларативність багатьох положень стратегій, які мають бути реалізовані у конкретних програмах, стратегічні рекомендації політичних партій можуть відповідати національним інтересам і виступати чинником масштабних політичних перетворень у найближчому майбутньому.

У розвинених демократіях стратегія політичних партій може бути виразом масштабних тенденцій соціального розвитку суспільства, зокрема боротьби за відстоювання прав певних груп громадян. Зокрема, проблема гендерної рівності у політичній риторіці консервативної партії Великобританії свідчить про можливість просування важливих соціальних інтересів до рівня партійного лідерства та імплементації в організаційні принципи розбудови партій. У такому випадку стратегія розвитку партій може певною мірою бути підпорядкована уподобанням важливих електоральних груп. Як відомо, жінки у сучасному світі становлять все більш активну частину виборців. Як вважає О. Дашковська, «жінки-консерватори, як і жінки-члени інших політичних партій, не залишилися осторонь від фемінізму, який набув у межах їх партійної ідеології своєрідної форми. Характерним для англійського консервативного фемінізму був обережний підхід до реалізації принципу рівних можливостей. Прихильниці цього принципу переконували опонентів, що жінки, прагнучі брати участь у владних структурах, претендують не на те, щоб зайняти місця чоловіків, а щоб поряд із чоловіками працювати на користь загальної справи» [3, с. 169].

Внесення соціальних стереотипів, розуміння захисту прав і свобод окремих соціальних груп вимагає серйозного перегляду доктринальних і ціннісних положень, властивих консервативним політичним силам в період їх існування. Водночас модернізація політичного світу якраз і полягає у перегляді найбільш стійких принципів і стереотипів. На думку О. Дашковської, «оприлюдненню гендерних розбіжностей у консервативній партії перешкоджало традиційне прагнення

зберігати хоча би формальну партійну єдність на протигагу своїм політичним конкурентам. Вимагаючи змін у гендерному розподілі влади в партії, жінки не бажали виглядати дисидентками, оскільки для більшості з них сам термін «фемінізм» здавався неприйнятним, нереспектабельним, нежіночним і невідгідним в електоральному аспекті» [3, с. 169].

В умовах жорсткої партійної конкуренції наголос на інтересах певної групи суспільства та виведення захисту їх прав на новий рівень виступає вагомим чинником електоральної підтримки та позитивної громадської думки щодо неї. Приклад інкорпорації гендерної проблематики до базового порядку денного патріотичних і консервативних політичних сил свідчить про їх гнучкість у питанні забезпечення соціальної бази. Згідно з О. Дашковською, «у цілому курс керівництва лейбористської партії, спрямований на просування жінок у владні структури партії і країни, зустріли з ентузіазмом, оскільки він відповідав бажанням більшості британського суспільства. Розширення гендерної демократії було частиною загального процесу модернізації і демократизації партії, що привів її до перемоги над консерваторами» [3, с. 169].

Дотримання стратегічно-партійного курсу на роботу з конкретними сегментами електорату призводить до прийняття конкретних рішень, в тому числі і нормативних дій, які змінюють ситуацію в цілому. Тому можна сказати, що попри відсутність формалізації викладу стратегії патріотичних партій щодо гендерного питання, його активне просування свідчить, що важливі для суспільства питання у демократичному суспільстві можуть знайти свій відбиток у стратегіях дій політичних сил.

Нормативно-правова база функціонування політичних партій в сучасній Україні свідчить, що на партії покладається низка суспільно-важливих завдань у правовому полі, які у політичній риторіці не розкладаються як основні і реальні. Тим не менш, формуючи стратегію патріотичних сил, необхідно враховувати їх потенційний вплив на зміну загальних параметрів життєдіяльності суспільства. Як вважає І. Певнев, «політичні партії посідають особливе місце і відіграють значну роль у суспільно-політичному житті країни, суттєво впливають на формування та діяльність органів державної влади, на економічні, соціальні процеси, суспільні відносини між громадянами» [7]. Стратегічними засадами діяльності політичних партій можуть бути не лише завдання держави і суспільства, але також здійснення соціально-представницьких функцій.

Зазначене вимагає виразу у документах діяльності патріотичних політичних партій. Стратегічні засади діяльності політичних сил в Україні мають включати цілеспрямовані зусилля затвердження національної державності, мобілізації прибічників на розв'язання завдань державного будівництва тощо. В умовах відносно слабо розвиненого громадянського суспільства політичні партії патріотичного спрямування мають стати лідерами формування громадської думки та розширення політичної участі. Отже, серед стратегічних завдань патріотичних політичних сил – підвищення якості демократичних практик у перехідному суспільстві. Як зауважує І. Певнев, «в умовах здійснення політичної

реформи помітно зростає роль політичних партій у розбудові демократичного, громадянського суспільства. Вони покликані представляти та реалізовувати інтереси різних соціальних верств через участь в органах влади, сприяти формуванню і вираженню політичної волі громадян, впливати на суспільну думку» [7]. Експертна діяльність із стратегічного планування діяльності політичних партій, пов'язана із ґрунтовною аналітичною роботою, усвідомленням соціальних і державницьких цілей партії, ресурсів та переваг і уподобань, електоральної бази.

Водночас складна система стратегічного планування є ознакою тривалого розвитку організаційних структур політичних сил, наявності відповідного кадрового потенціалу та апробації управлінської, організаційної діяльності у конкретних завданнях та політичних кампаніях. Як вважає знаний вітчизняний фахівець Ю. Шведа, «стратегічне планування – вирішальна складова системи стратегічного управління насамперед тому, що все сучасне ефективне управління будується на основі стратегічних планів. Вихідним положенням є припущення про те, що основні стратегічні цілі партії визначені наперед і відомі для кожної складової загальної стратегії» [11].

Ознакою високої кваліфікації партійних кадрів патріотичного спрямування у процесах стратегічного планування є чітке визначення етапів планувальної діяльності, наявність аналітичного апарату та спроможність виразити ціннісні та ідейні пріоритети партії в її конкретних діях. Стратегічний план діяльності патріотичних політичних сил має ґрунтуватися, серед іншого, на завданнях збереження власної електоральної бази, її розширенні, досягненні основних і проміжних цілей в межах мінливої політичної ситуації. Також планувальна діяльність має враховувати несприятливі чинники та їх нейтралізацію. Як вважає Ю. Шведа, «у цьому випадку стратегічне планування охоплює п'ять тісно пов'язаних між собою процесів: 1. Формулювання та оцінка можливих варіантів розвитку майбутніх ситуацій у навколишньому середовищі (ситуативне планування). 2. Послідовне визначення, зміна та корегування проміжних цілей партії, досягнення яких потрібне для переходу до основних стратегічних цілей (цільове планування). 3. Розрахунок необхідних для досягнення цілей ресурсів (ресурсне планування). 4. Визначення і формулювання дій, які треба виконати, щоб отримати в цих умовах потрібні ресурси (процес забезпечення). 5. Прийняття рішення про вибір стратегічних альтернатив, які охоплюють проміжні цілі та забезпечують їхні ресурси (прийняття рішень). У результаті виконання всіх цих процесів отримуємо стратегічний план» [11]. Специфіка стратегії сучасних патріотичних політичних сил має враховувати уникнення від політичних дій, які можуть мати негативні наслідки для їх іміджу.

Одним з основних принципів побудови партійної стратегії має бути реалізм, який буде враховувати раціональні міркування й оцінки ситуації у визначенні мети участі політичних сил у виборчих кампаніях різного рівня. «Всі основні напрямки стратегії поведінки політичної партії на політичному ринку повинні бути щільно взаємопов'язаними та адекватно співвідноситись один з одним. При цьому успіх цілісної партійної

стратегії буде залежати насамперед від ефективного іміджу політичної партії», стверджує Ю. Шведа [11]. В умовах соціально-політичних перетворень специфічними рисами стратегій патріотичних партій є чітке позиціонування відмінності від інших політичних сил, ці завдання можуть вирішуватися як особливими прийомами в межах комунікаційних кампаній, так і у розробці програмних і доктринальних документів.

У цілому, стратегія патріотичних політичних сил має бути зваженою і демонструвати характерний стиль подібних політичних сил, який може виражатися в реакції на певні політичні події у підтримці, або не підтримці інших політичних сил, або лідерів. Також стратегія має бути спрямована на формування такого іміджу патріотичних політичних сил, який би не мав внутрішніх суперечностей, не виглядав би непослідовним та таким, що порушує правила політичної етики. Вагомим чинником успішності реалізації подібної стратегії є внутрішня єдність і демократичні засади функціонування патріотичних політичних сил, особливо в умовах, коли вони утворюють багатоскладові блокові об'єднання.

Висновки. Розглянутий матеріал свідчить, що у період після початку демократичних трансформацій і ліберального тріумфу початку 1990-х років ХХ століття партійні стратегії патріотичних політичних сил зазнали відчутних змін. Свідками партійних стратегій у країнах сталої демократії виступають професійні політичні менеджери, експерти, керівники політичних кампаній, які свідомо формують інституційну конфігурацію політичних сил, відповідно із визначеною розстановкою сил у межах електоральних циклів і передвиборчої боротьби. В цьому плані стратегія партій це в основному електоральна стратегія, яка починає втілюватися задовго до виборчої кампанії, відповідно довготривалі і традиційні патріотичні партії ведуть невпинну партійну роботу, не зважаючи на міжвиборчий період. Стратегіям партій електорального спрямування підпорядковані всі інші процеси в партіях – формування лідерства, рекрутування членів, залучення ресурсів, побудова відносин з іншими політичними гравцями. На відміну від сталих демократій, у трансформаційних країнах Сходу Європи, діяльність патріотичних політичних сил пов'язана із спробами реанімувати попередні політичні успіхи, або затвердитися у політичній еліті для представників певних політичних структур. Як свідчить приклад сучасної Польщі, партія «Право» і «Справедливість», очолювана Я. Качинським, ставила за мету не лише повернення у владу після поразки 2010–2011 років, але й масштабну перемогу у символічному й ціннісному просторі Польщі, фактичне домінування у державотворчому процесі, спрямування його на консервативних засадах. Така стратегія свідчить про залишки ідеологічної й доктринальної боротьби ХХ століття, коли лідери партій є не лише технологами і менеджерами, але мають претензії на статус провідників нації та її рятівників. Зазначене свідчить, що партійні стратегії транзитивних країн ще не пройшли своєї докорінної еволюції і досі можуть апелювати до своїх ціннісних засад та свого електорату. В сучасній Україні в умовах зовнішньої агресії на Сході, патріотичні політичні сили конкурують на одному електоральному полі. Це змушує їх використовувати

як політико-технологічні, так і месіансько-емоційні підходи. У зв'язку з цим, траєкторія подальшого розвитку вітчизняних правих рухів є досить нечіткою. Водночас в умовах наближення виборчого циклу 2019 року, політичні сили правого спектру ймовірно, почнуть певні дії, спрямовані на консолідацію. До основи таких дій будуть, ймовірно, покладені скоріше прагматичні, ніж ціннісно-доктринальні міркування. Перспективою подальшого розгляду проблеми, порушеної в даній статті, є розгляд інституалізації правих політичних сил в країнах Африки і Латинської Америки.

Список використаних джерел

1. Батюк Б. Б. Партиципативний менеджмент як один з методів прийняття управлінських рішень [Текст] / Б. Б. Батюк, О. В. Батюк // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Жицького. – 2010. – 12, 2 (5). – С.3–7.
2. Дацюк С. Найгірші та найкращі партійні програми [Електронний ресурс] / С. Дацюк. – Режим доступу: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/54450366ed57/>.
3. Дашковська О. Стратегія гендерних відносин у політичних партіях Великої Британії [Текст] / О. Дашковська // Вісник Академії правових наук України. – 2009. – №4. – С.160–170.
4. Квітка К. А. Стратегія та аналіз ефективності електоральної комунікації Партії Наталії Королевської «Україна–Вперед!» під час парламентських виборів 2012 р. [Текст] / К. А. Квітка // Наукові записки [Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса]. – 2013. – №3. – С.271–285.
5. Партійна система України до і після Майдану: зміни, тенденції розвитку, суспільні запити [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.razumkov.org.ua/upload/1442416518_file.pdf.
6. Партійна система України після парламентських виборів. – 2012: аналіт. доп. [Текст] / за заг. ред. О. А. Фісуна; Регіон. філіал НІСД у м. Харкові. – Х.: Золоті сторінки, 2012. – 116 с.
7. Певнев І. Правові засади реєстрації політичних партій [Електронний ресурс] / І. Певнев. – Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_4607.
8. Плахтій Т. Концепція і стратегія реструктуризації політичних партій в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hvylyya.net/analytics/society/kontseptsiya-i-strategiya-restrukturyzatsiyi-politichnih-partiy-v-ukrayini.html>.
9. Плахтій Т. Стратегія організаційного розвитку українських політичних партій другого ешелону [Електронний ресурс] / Т. Плахтій. – Режим доступу: <http://hvylyya.net/analytics/politics/strategiya-organizatsiyonogo-rozvitku-ukrayinskih-politichnih-partiy-drugogo-eshelonu.html>.
10. Чубрикова О. О. Зовнішньополітична стратегія Туреччини до 2023 року в програмних документах Партії справедливості та розвитку [Текст] / О. О. Чубрикова. – Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. 2013. – 29. – С.26–31.
11. Шведа Ю. Стратегічне планування діяльності партії [Електронний ресурс] / Ю. Шведа. – Режим доступу: <http://yuriy-shveda.com.ua/en/communion/school-election-skill/248-strategicplanning.html>.

References

1. Batjuk B. B. Partysypatyvnyj menedzhment jak odyn z metodiv pryjnattja upravlins'kyh rishen' [Tekst] / B. B. Batjuk, O. V. Batjuk // Naukovyj visnyk L'vivs'kogo nacional'nogo universytetu veterynarnoi' medycyny ta biotehnologij im. G'zhyc'kogo. – 2010. – 12, 2 (5). – С.3–7.
2. Dacjuk S. Najgirshi ta najkrashhi partijni programy [Elektronnyj resurs] / S. Dacjuk. – Rezhym dostupu: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/54450366ed57/>.
3. Dashkovs'ka O. Strategija gendernyh vidnosyn u politychnyh partijah Velykoi' Brytanii' [Tekst] / O. Dashkovs'ka // Visnyk Akademii' pravovyh nauk Ukraini'ny. – 2009. – №4. – С.160–170.
4. Kvitka K. A. Strategija ta analiz efektyvnosti ektoral'noi' komunikacii' Partii' Natalii' Korolevs'koi' «Ukrai'na–Vpered!» pid chas parlaments'kyh vyboriv 2012 r. [Tekst] / K. A. Kvitka // Naukovy zapysky [Instytutu politychnykh i etnonacional'nyh doslidzhen' im. I. F. Kurasa]. – 2013. – №3. – С.271–285.

5. Partijna systema Ukrainy do i pislja Majdanu: zmyny, tendencii' rozvytku, suspil'ni zapyty [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://old.razumkov.org.ua/upload/1442416518_file.pdf.
6. Partijna systema Ukrainy pislja parlaments'kyh vyboriv. – 2012: analit. dop. [Tekst] / za zag. red. O. A. Fisuna; Region. filial NISD u m. Harkovi. – H.: Zoloti storinky, 2012. – 116 s.
7. Pjevnjev I. Pravovi zasady rejestracii' politychnykh partij [Elektronnyj resurs] / I. Pjevnjev. – Rezhym dostupu: https://minjust.gov.ua/m/str_4607.
8. Plahtij T. Koncepcija i strategija restrukturyzatsii' politychnykh partij v Ukraini' [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://hvylyya.net/analytics/society/kontseptsiya-i-strategiya-restrukturyzatsiyi-politichnih-partiy-v-ukrayini.html>.
9. Plahtij T. Strategija organizacijonogo rozvytku ukrai'ns'kyh politychnykh partij drugogo eshelonu [Elektronnyj resurs] / T. Plahtij. – Rezhym dostupu: <http://hvylyya.net/analytics/politics/strategiya-organizatsiyonogo-rozvitku-ukrayinskih-politichnih-partiy-drugogo-eshelonu.html>.
10. Chubrykova O. O. Zovnishn'opolitichna strategija Turechchyny do 2023 roku v programnyh dokumentah Partii' spravedlyvosti ta rozvytku [Tekst] / O. O. Chubrykova. – Visnyk Cherkas'kogo universytetu. Serija: Istorychni nauky. 2013. – 29. – С.26–31.
11. Shveda Ju. Strategichne planuvannya dijali'nosti partii' [Elektronnyj resurs] / Ju. Shveda. – Rezhym dostupu: <http://yuriy-shveda.com.ua/en/communion/school-election-skill/248-strategicplanning.html>.

Filatov B., *Candidate of Juridical Sciences, Member of the Political Council of the Political Party «Ukrainian Union of Patriots» (Ukraine, Dnipro), bfilatow@i.ua*

Contemporary patriotic political forces' party strategies: reflection in the institutional transformations

In the article the bases of strategic decisions of party management of patriotic segment of contemporary democratic countries is considered. The technological and emotive-value bases of party development strategy and its correlation with political result is studied. Attention is paid to attempts to follow foreign experience of party management in contemporary Ukraine in the conditions of the parliamentary-presidential republic development. The peculiarities of party strategies of patriotic political forces in the context of their institutional transformations and the growth of political capital are revealed. The differences of party strategies of patriotic political forces from other political organizations and structures in the contemporary world and Ukraine are determined. The factors of realization of successful party strategy are marked. It is stated that as important factors could be mentioned the internal unity and the democratic principles of the functioning of patriotic political forces as well. The conclusion is made as to the strategic recommendations of political parties that must correspond to national interests and act as a factor of large-scale political transformations in the near future.

Keywords: party strategy, party management, patriotic parties, civil society, political manipulation, political consolidation.

* * *

УДК 352:321.323

Доскіч Л. С.,
аспірантка кафедри міжнародної інформації,
Національний університет «Львівська політехніка»
(Україна, Львів), ludochka123d@gmail.com

ПОЛІТИЧНА УЧАСТЬ НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ: ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРАКТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

Метою статті є теоретико-прикладний аналіз феномену політичної участі на локальному рівні. В роботі обґрунтовано теоретико-методологічні засади комплексного аналізу специфіки формування та проявів політичної участі на рівні місцевого самоврядування. Особливо розкрито сутнісні теоретичні характеристики політичної участі в реаліях міських політичних режимів. Основна увага зосереджена на аналізі участі місцевих громадян в процесі децентралізації. Акцентовано на ролі інститутів громадянського суспільства в процесі формування ефективної системи місцевого самоврядування в Україні. Акцентовано на ролі інститутів громадянського суспільства в процесі формування ефективної системи місцевого самоврядування. Запропоновано практичні рекомендації щодо використання конструктивної політичної участі